

Bruxelles, 24. svibnja 2019.
(OR. en)

9016/19

EDUC 232
SOC 345
EMPL 259
MI 412
ECOFIN 464
DIGIT 91
JEUN 72
SPORT 53

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	8639/19
Predmet:	Zaključci Vijeća o provedbi Preporuke Vijeća o oblicima usavršavanja: nove prilike za odrasle

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci o provedbi Preporuke Vijeća o oblicima usavršavanja: nove prilike za odrasle, koje je Vijeće usvojilo na svojem 3693. sastanku održanom 22. svibnja 2019.

**zaključaka Vijeća o provedbi Preporuke Vijeća o oblicima usavršavanja:
nove prilike za odrasle**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

1. PODSJEĆAJUĆI na političku pozadinu ovog pitanja kako je navedena u Prilogu ovim zaključcima, a osobito na sljedeće:
 - (a) prema socijalnoj dimenziji obrazovanja kako je navedena u prvom načelu europskog stupa socijalnih prava svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održali i stekli vještine s pomoću kojih mogu u cijelosti sudjelovati u društvu i uspješno se kretati na tržištu rada¹;
 - (b) u okviru cilja održivog razvoja UN-a br. 4 nastoji se osigurati uključivo, ravnopravno i kvalitetno obrazovanje te promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve. Kao što je navedeno u Komisijinu dokumentu za razmatranje „Ususret održivoj Europi do 2030.”, „sve se mijenja za svakoga. Obrazovanje, znanost, tehnologija, istraživanja i inovacije preduvjet su za ostvarenje održivog gospodarstva EU-a koje ispunjava ciljeve održivog razvoja UN-a”;
 - (c) Vijeće je 22. svibnja 2018. usvojilo zaključke o napretku prema viziji europskog prostora obrazovanja², u kojima je navedeno da bi se europski prostor obrazovanja trebao temeljiti na cjeloživotnom učenju te naglasilo da bi inicijative uključene u europski prostor obrazovanja trebale obuhvaćati sve razine i vrste obrazovanja i osposobljavanja, uključujući obrazovanje odraslih i strukovno obrazovanje i osposobljavanje;

¹ Dok. 13129/17.

² SL C 195, 7.6.2018., str. 7.

- (d) zbog sve starijeg stanovništva u Europi, produljenja životnog vijeka u društvu i potrebe za poticanjem međugeneracijske suradnje, ubrzanih promjena na tržištu rada, novih oblika rada i prodora digitalnih tehnologija u sve dijelove svakodnevice dolazi do rastuće potrebe za novim vještinama te za višom razinom vještina, znanja i kompetencija; potreba za usavršavanjem ili prekvalifikacijom svih osoba koje nisu ovladale osnovnim vještinama ili nisu stekle kvalifikaciju kojom bi se zajamčili njihova zapošljivost i aktivno građanstvo stoga postaje još hitnija;
- (e) s obzirom na velike promjene koje se trenutačno odvijaju na tržištima rada, uključivo i kvalitetno obrazovanje i osposobljavanje u svim fazama života postali su još važnijima te se Unija suočava s nužnošću usavršavanja i prekvalifikacije koja nalaže strateške pristupe usmjerene na cjeloživotno učenje i razvoj vještina. Prema nekim podacima, 54 % svih zaposlenih osoba već će 2022. trebati znatno usavršavanje i prekvalifikaciju³;
- (f) referentna vrijednost za obrazovanje odraslih u okviru strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja (ET 2020.) stagnira u Uniji tijekom proteklog desetljeća: u 2017. 10,9 % odraslih osoba u posljednje je vrijeme provelo neki oblik aktivnosti učenja, u usporedbi s referentnom vrijednosti od 15 % postavljenom za 2020.⁴;
- (g) u preporukama za pojedine zemlje u okviru europskog semestra usavršavanje, prekvalifikacija i cjeloživotno učenje u nizu su država članica utvrđeni kao ključni izazovi kojima se treba pozabaviti u budućnosti;

³ Svjetski gospodarski forum: Izvješće o budućnosti radnih mjesta, 2018.

⁴ Anketa o radnoj snazi, 2018.

- (h) u Uniji je 2017. godine živjelo 61 milijun odraslih osoba u dobnoj skupini od 25 do 64 godine koje su formalno obrazovanje prekinule prije završetka višeg sekundarnog obrazovanja⁵; istodobno je udio osoba koje su rano napustile školovanje u 2017. iznosio 10,6 % te je sada blizu ostvarenja ciljane razine postavljene za 2020., odnosno manje od 10 %, no stope se među zemljama znatno razlikuju; 43 % stanovništva Unije raspolaže nedostatnom razinom digitalnih vještina, a 17 % stanovništva uopće ne raspolaže njima⁶; oko 20 % odraslog stanovništva u zemljama koje sudjeluju u Istraživanju OECD-a za procjenu kompetencija odraslih (PIAAC)⁷ ima poteškoća s osnovnim vještinama kao što su pismenost i matematička pismenost. Stoga je potrebno hitno se usmjeriti na pružanje potpore tim odraslim osobama;
- (i) ne postoji jedinstveno rješenje; zaposlene, nezaposlene i neaktivne osobe te mnoge različite podskupine imaju specifične zasebne potrebe; vrednovanjem i provjerom vještina i kompetencija migranata i izbjeglica koji zakonito borave u EU-u te njihovim usavršavanjem i prekvalifikacijom ubrzat će se njihov ulazak na tržište rada i njihova skladna integracija u nove zajednice;
- (j) ulaganje u usavršavanje i prekvalifikaciju može imati snažan gospodarski učinak, uključujući porast produktivnosti i gospodarski rast, stanovništvo koje raspolaže višom razinom vještina i kompetencija i koje može potaknuti inovacije i tehnološki napredak⁸, rast poreznih prihoda i smanjenje javnih rashoda zbog poboljšanja zdravlja pojedinaca, društvenog i građanskog angažmana te smanjenja uključenosti u nezakonite aktivnosti;⁹;

⁵ Anketa o radnoj snazi, 2018.

⁶ Izvješće o digitalnoj uključenosti i vještinama, Europska komisija, podaci iz 2017.

⁷ Austrija, Belgija (Flandrija), Češka, Danska, Estonija, Finska, Grčka, Francuska, Irska, Italija, Litva, Mađarska, Nizozemska, Poljska, Slovačka, Slovenija, Švedska, Španjolska i Ujedinjena Kraljevina.

⁸ Istraživanje OECD-a PIAAC (Program za međunarodnu procjenu kompetencija odraslih), 2016.

⁹ Važnost vještina, izdanje OECD-a, 2016.

- (k) kada je riječ o pojedincima, usavršavanje i prekvalifikacija mogu rezultirati većom zapošljivošću, višim primanjima, boljim zdravljem i dobrobiti, aktivnijim građanstvom i socijalnom uključenosti. Međutim, pojedincima i poslodavcima može biti teško prepoznati te učinke te zbog toga mogu premalo ulagati u usavršavanje i prekvalifikaciju, pa je stoga potrebno uspostaviti odgovarajuće poticaje za osvježavanje i motiviranje za sudjelovanje u daljnjem obrazovanju i osposobljavanju;
- (l) s obzirom na navedeno Vijeće je 19. prosinca 2016. donijelo Preporuku o oblicima usavršavanja: nove prilike za odrasle (dalje u tekstu: Preporuka)¹⁰ u kojoj se poziva na strateški i koordiniran pristup pružanju povezanih prilika za učenje za 61 milijun¹¹ odraslih osoba u Uniji koje raspolažu niskom razinom vještina i/ili su niskokvalificirane kako bi im se pružila potpora da unaprijede svoje osnovne vještine, npr. pismenost, matematičku pismenost i digitalne kompetencije, i/ili steknu širi raspon vještina, znanja i kompetencija te napreduju prema višim razinama kvalifikacija;
- (m) u Preporuci o oblicima usavršavanja državama članicama preporučuje se da odraslim osobama s niskom razinom vještina i/ili niskom razinom kvalifikacija ponude pristup prilikama za usavršavanje koje se zasnivaju na lako dostupnoj strukturi koja se sastoji od tri koraka: vrednovanja vještina kako bi se utvrdile postojeće vještine i potrebe za usavršavanjem, pojedincima prilagođene ponude učenja i mentorstva kako bi im se omogućilo unapređenje vještina i stjecanje onih koje im nedostaju i prilike da im stečene vještine, znanje i kompetencije budu vrednovane i priznate u cilju stjecanja kvalifikacije ili dobivanja pristupa zaposlenju;

¹⁰ SL C 484, 24.12.2016., str. 1.

¹¹ Godine 2017. 61,3 milijuna osoba u dobnoj skupini od 25 do 64 godine imalo je nižu sekundarnu razinu obrazovanja ili ispod toga (Istraživanje o radnoj snazi, Eurostat, 2018.). U godini prikupljanja podataka u okviru PIAAC-a, 2012., u Anketi o radnoj snazi zabilježeno je da 70 milijuna osoba u dobnoj skupini od 25 do 64 godine ima nižu sekundarnu razinu obrazovanja ili ispod toga. Ta se brojka otad svake godine smanjivala, osobito zbog: a) više razine obrazovanja osoba koje navršavaju 25 godina jer više mladih završava više sekundarno obrazovanje ili jednakovrijednu razinu obrazovanja te b) osobe u dobi za umirovljenje imaju, općenito gledajući, nižu razinu obrazovanja, uz iznimku nekih istočnoeuropskih zemalja.

2. PRIMA NA ZNANJE radni dokument službi Komisije¹² koji sadrži pregled provedbenih mjera, objavljen u skladu s odredbama Preporuke;
3. PRIMA NA ZNANJE postignuti napredak, osobito u vezi sa sljedećim:
- (a) u nekim je državama članicama donošenje Preporuke bio poticaj za nacionalnu raspravu i kritičko preispitivanje postojećih programa;
 - (b) neke države članice pokreću nove političke programe u svrhu potpore usavršavanja i prekvalifikacije odraslog stanovništva, u skladu s ciljevima Preporuke;
 - (c) iako je većina mjera o kojima se izvješćuje usmjerena na nezaposlene odrasle osobe, u nekim se državama članicama usmjerava i na podupiranje zaposlenih radnika s niskom razinom vještina, koji čine znatan udio ciljne skupine;
 - (d) mnoge države članice iskorištavaju različite oblike potpore koji se pružaju u okviru programa Unije;
4. NAGLAŠAVA svoju predanost ambicijama iz Preporuke i POZIVA države članice da, s obzirom na Preporuku i u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, okolnostima i dostupnim resursima te u bliskoj suradnji sa socijalnim partnerima i pružateljima obrazovanja i osposobljavanja, kada je to moguće, učine sljedeće:
- (a) uspostave održive dugoročne mjere za usavršavanje i prekvalifikaciju odraslih kao dio šireg strateškog pristupa cjeloživotnom razvoju vještina;

¹² „Preporuka Vijeća o oblicima usavršavanja: nove prilike za odrasle: razmatranje provedbenih mjera”, SWD(2019) 89 final.

- (b) usvoje dosljedan strateški pristup pružanju osnovnih vještina odraslim osobama s niskom razinom vještina i/ili niskom razinom kvalifikacija, koji bi se temeljio na koordinaciji i partnerstvima među svim relevantnim uključenim dionicima, u sklopu holističkih strategija ili akcijskih planova u području vještina;
- (c) promiču partnerstva kako bi se primijenio holistički pristup, surađujući s relevantnim dionicima, uključujući socijalne partnere iz različitih područja politika (socijalne politike, politike zapošljavanja te politike obrazovanja i osposobljavanja), kako bi se pružanje osnovnih vještina objedinilo s drugim uslugama usmjerenima na odrasle osobe s niskom razinom vještina i/ili niskom razinom kvalifikacija;
- (d) podignu svijest poslodavaca, osobito u malim i srednjim poduzećima, o važnosti usavršavanja i prekvalifikacije te o dostupnim mehanizmima potpore za razvoj vještina odraslih osoba te ih potaknu da promiču i svojim zaposlenicima ponude mogućnosti osposobljavanja;
- (e) pružanje posebno usmjere na pomaganje korisnicima da usvoje barem minimalnu razinu triju osnovnih vještina, tj. pismenost, matematičku pismenost i digitalne kompetencije, kao i druge ključne kompetencije relevantne za aktivno sudjelovanje u održivom društvu i održivo zapošljavanje;
- (f) osiguraju, prema potrebi, da takvo pružanje obuhvaća tri koraka: vrednovanje vještina, pojedincima prilagođenu i fleksibilnu ponudu učenja te vrednovanje i priznavanje vještina, znanja i kompetencija;
- (g) ponude mogućnosti učenja koje su posebno prilagođene individualnim potrebama korisnika za učenjem, koje su utvrđene vrednovanjem vještina i koje se temelje na informacijama o mogućnostima na tržištu rada;
- (h) osiguraju mjere za informiranje, podizanje svijesti, usmjeravanje i potporu, uključujući poticaje za osiguravanje uspješnog prihvatanja te inicijative;

- (i) razmotre razvoj sinergija između učinkovitih politika i mjera za smanjivanje ranog napuštanja školovanja i smanjenje udjela odraslih osoba s niskom razinom vještina i/ili niskom razinom kvalifikacija, primjerice između mjera u sklopu Garancije za mlade i inicijative o oblicima usavršavanja;
- (j) procijene učinak svojih mjera s obzirom na napredak ciljne skupine prema stjecanju vještina i kvalifikacija iz Preporuke;

5. POZIVA Komisiju da:

- (a) nastavi podupirati provedbu Preporuke o oblicima usavršavanja, među ostalim putem uzajamnog učenja država članica i relevantnih dionika, te namjenskim pozivima na podnošenje prijedloga posebno usmjerenima na pružanje pomoći državama članicama u rješavanju izazova utvrđenih u izvješću o postojećem stanju te da istraži potencijal osnažene i inovativne uloge nacionalnih koordinatora obrazovanja odraslih;
- (b) olakša međusektorsku suradnju i koordinaciju na europskoj razini putem poveznica s drugim inicijativama te putem programa Unije za financiranje te razmjenu primjera dobre prakse putem organiziranih aktivnosti uzajamnog učenja i s pomoću alata poput Elektroničke platforme za obrazovanje odraslih u Europi (EPALE) i/ili Europassa;
- (c) pri oblikovanju prijedloga u području politika, među ostalim za okvir suradnje nakon 2020., vodi računa o dugoročnom izazovu obrazovanja odraslih i o pitanju odraslih osoba sa zastarjelim vještinama ili s niskom razinom vještina ili kvalifikacija kojima je potreban pristup oblicima usavršavanja;
- (d) surađuje s tijelima Unije (Cedefop, ETF) i međunarodnim organizacijama poput OECD-a, UN-a i UNESCO-a i da se služe njihovim stručnim znanjem kako bi pristupila rješavanju izazova usavršavanja i prekvalifikacije, među ostalim putem relevantnih istraživanja i analiza u području obrazovanja odraslih i vrednovanja njihovih vještina (npr. PIAAC).

Politička pozadina

1. Preporuka Komisije 2008/867/EZ od 3. listopada 2008. o aktivnom uključivanju osoba isključenih s tržišta rada¹³
2. Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, od 21. studenoga 2008. o boljoj integraciji cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja u strategije cjeloživotnog učenja¹⁴
3. Preporuka Vijeća od 28. lipnja 2011. o politikama za smanjenje ranog napuštanja školovanja¹⁵
4. Rezolucija Vijeća o obnovljenom europskom programu za obrazovanje odraslih¹⁶
5. Preporuka Vijeća od 20. prosinca 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja¹⁷
6. Preporuka Vijeća od 22. travnja 2013. o uspostavi Garancije za mlade¹⁸
7. Zajedničko izvješće Vijeća i Komisije za 2015. godinu o provedbi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja (ET 2020.)¹⁹
8. Preporuka Vijeća od 15. veljače 2016. o integriranju dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada²⁰
9. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Novi program vještina za Europu: suradnja na jačanju ljudskog kapitala, zapošljivosti i konkurentnosti (10. lipnja 2016.).

¹³ SL L 307, 18.11.2008., str. 11.

¹⁴ SL C 319, 13.12.2008., str. 4.

¹⁵ SL C 191, 1.7.2011., str. 1.

¹⁶ SL C 372, 20.12.2011., str. 1.

¹⁷ SL C 398, 22.12.2012., str. 1.

¹⁸ SL C 120, 26.4.2013., str. 1.

¹⁹ SL C 417, 15.12.2015., str. 25.

²⁰ SL C 67, 20.2.2016., str. 1.

10. Preporuka Vijeća od 19. prosinca 2016. o oblicima usavršavanja: nove prilike za odrasle²¹
 11. Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2017. o Europskome kvalifikacijskom okviru za cjeloživotno učenje i o stavljanju izvan snage Preporuke Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o uspostavi Europskoga kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje²²
 12. Odluka (EU) 2018/646 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. travnja 2018. o zajedničkom okviru za pružanje boljih usluga za vještine i kvalifikacije (Europass) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 2241/2004/EZ²³
 13. Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje²⁴
 14. Zaključci Vijeća o napretku prema viziji europskog prostora obrazovanja²⁵
-

²¹ SL C 484, 24.12.2016., str. 1.

²² SL C 189, 15.6.2017., str. 15.

²³ SL L 112, 2.5.2018., str. 42.

²⁴ SL C 189, 4.6.2018, str. 1.

²⁵ SL C 195, 7.6.2018, str. 7.